

O. P. JINDAL SCHOOL, SAVITRI NAGAR

Periodic Test-I (Round – II) 2025– 2026

Class: VIII

M M: 20

Subject: Sanskrit

Time: 1.Hr.

Name: _____ Class / Section: _____ Roll No.: _____

General Instructions:- All questions are compulsory

प्र० 1 अधोलिखितं गद्यांशं ध्यानेन पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत । (5)

(निम्नलिखित गद्यांश को ध्यान से पढ़कर निर्देशानुसार प्रश्नों के उत्तर दीजिए)

अद्य सम्पूर्णविश्वे “डिजिटलइण्डिया” इत्यस्य चर्चा श्रूयते। अस्य पदस्य कः भावः इति मनसि जिज्ञासा उत्पद्यते। कालपरिवर्तनेन सह मानवस्य आवश्यकताऽपि परिवर्तते। प्राचीनकाले ज्ञानस्य आदान-प्रदानं मौखिकं आसीत्, विद्या च श्रुतिपरम्परया गृह्यते स्म। अनन्तरं तालपत्रोपरि भोजपत्रोपरि च लेखनकार्यम् आरब्धम्। परवर्तिनि काले कर्गदस्य लेखन्याः च आविष्कारेण सर्वेषामेव मनोगतानां भावनां कर्गदोपरि लेखनं प्रारब्धम्। टंकणयंत्रस्य आविष्कारेण तु लिखिता सामग्री टंकित्वा सती बहुकालाय सुरक्षिता अतिष्ठत्।

क) एकपदेन उत्तरत – (केवलं प्रश्नद्वयम्) (½X2=1)

अ) कुत्र “डिजिटलइण्डिया” इत्यस्य चर्चा श्रूयते ?

ब) केन सह मानवस्य आवश्यकता परिवर्तते ?

स) मनोगतानां भावनां कस्य उपरि लेखनं प्रारब्धम् ?

ख) पूर्णवाक्येन उत्तरत— (केवलं प्रश्नद्वयम्) (1X2=2)

अ) प्राचीनकाले विद्या कथं गृह्यते स्म ?

ब) कर्गदस्य लेखन्याः च आविष्कारेण किम् अभवत् ?

स) सामग्री टंकित्वा कथं बहुकालाय सुरक्षिता अतिष्ठत् ?

ग) निर्देशानुसार उत्तरत— (निर्देशानुसार उत्तर दीजिए)

($\frac{1}{2} \times 4 = 2$)

- अ) 'उत्पद्यते' इति क्रियापदस्य कर्ता पदं किम् ?
- ब) 'अस्य' सर्वनाम पदं कस्मै प्रयुक्तम् ?
- स) 'परिवर्तिनि' इति पदस्य विशेष्य पदम् किम् ?
- द) 'मनुष्यस्य' इत्यर्थे अनुच्छेदे किम् पदम् प्रयुक्तम् ?

प्र० 2 स्थूलपदानि अधिकृत्य प्रश्न निर्माणं कुरुत— (केवलं प्रश्नचतुष्टयम्) (1×4=4)
(निम्नलिखित स्थूल पदों के आधार पर प्रश्न निर्माण कीजिए)

- (क) भोजपत्रोपरि लेखनम् आरब्धम्।
- (ख) विश्रामगृहेषु कक्षं सुनिश्चितं भवेत्।
- (ग) वयम् उपचारार्थम् चिकित्सालयं गच्छामः।
- (घ) वयम् अस्यां दिशि अग्रेसरामः।
- (ङ) वस्त्रपुटके रूप्यकाणाम् आवश्यकता न भविष्यति।

प्र० 3 मंजूषातः उचितानि अव्ययपदानि चित्वा रिक्तस्थानानि पूरयत— ($\frac{1}{2} \times 6 = 3$)

(निम्नलिखित वाक्यों को मंजूषा से उचित अव्ययपद चुनकर पुनः लिखिए)

पुरतः, एव, सदा, खलु, तथा, विना

- (क) सत्यम् ——— जयते।
- (ख) किं भवान् स्नानं कृतवान् ———।
- (ग) विद्यां ——— जीवनं वृथा।
- (घ) सः यथा चिन्तयति ——— आचरति।
- (ङ) हे मानव! ——— भगवन्तं भज।
- (च) विद्यालयस्य ——— एकम् उद्यानम् अस्ति।

प्र0 4 विलोम पदानि यथायोग्यं मेलयत—

(उचित मिलान कीजिए)

(½x6=3)

(क) स्तम्भः

(ख) स्तम्भः

(1) पुरतः

(क) बाधकम्

(2) स्वकीयम्

(ख) विरक्तिम्

(3) गमनम्

(ग) परकीयम्

(4) भीतिः

(घ) आगमनम्

(5) साधकम्

(ङ) पृष्ठतः

(6) अनुरक्तिम्

(च) साहसः

प्र05 शुल्क—दण्ड क्षमार्थं प्रधानाचार्या प्रति पत्रं मंजूषातः उचितपदानि गृहीत्वा लिखत।

(शुल्क माफी हेतु प्रधानाचार्या को लिखे पत्र को मंजूषा की सहायता से पुनः लिखिए।) (½x10=5)

सेवायाम्

मान्याः प्रधानाचार्यमहोदयाः

रा. उ. मा. विद्यालयः

प्रतापनगरं, दिल्ली

मान्यवराः,

निवेदनम् इदम् (1) ——— यत् मासिक—परीक्षायाम् (2) ——— अहं शत—रूप्यक—दण्डेन
(3) ——— । एषः मम प्रथमः (4) ——— एव आसीत् । आशासे यत् मम शुल्कदण्डं (5) ———
भवन्तः मम उपरि अनुग्रहीष्यन्ति ।

दिनांकः

भवदीयः शिष्यः

अमितः

(कक्षा — अष्टमी '.....')

क्षमयित्वा, अस्ति, अनुपस्थितिवशात्, अपराधः, दण्डितः,

—000—

